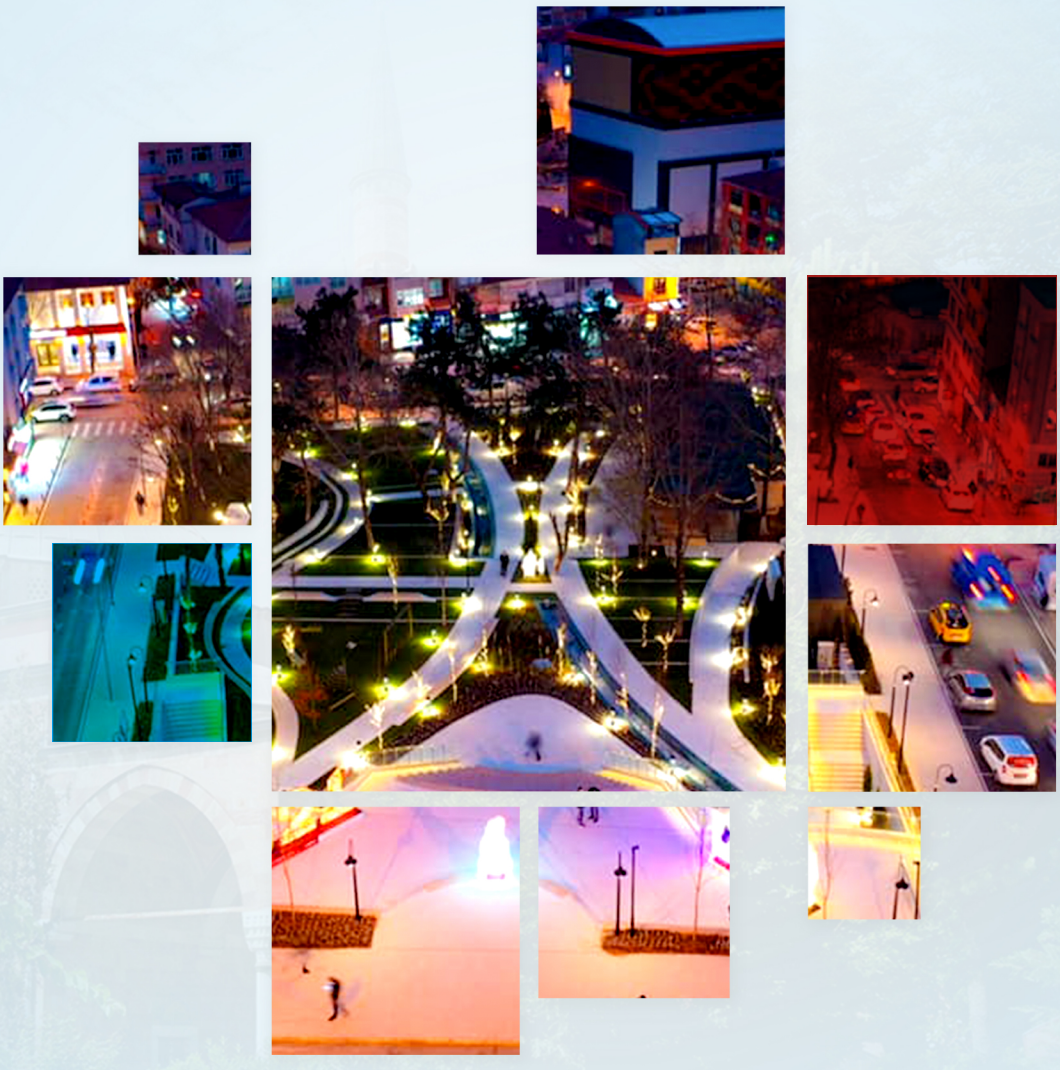
T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ TEKNOLOJİ HAMLESİ

BEBKA®
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

BİLECİK

MERKEZ
İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bilecik ili Merkez ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 bölgesi; sanayi alanındaki yüksek gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Kırsalda tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ek olarak, çıkan ürünlerin işlenmesi, marka-tescil faaliyetleri, eko-turizm, kentten kıra dönüş gibi birçok çalışma ile turizm tanıtımında bölge zenginlikleri doğrultusunda kültür, doğa, tarih, sağlık alanlarında faaliyetler bölgemizde aktif şekilde yürütülmektedir.

Kırsal kalkınma alanında öncelikli ihtiyaç alanlarının tespitine yönelik çalışmalar yapılması, yerel değerlerin yaşatılması amacıyla marka ve ticari değeri olabilecek ürünlerin kapasite geliştirici faaliyetlerle üretiminin desteklenmesi, kırsalda yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılması, kırsal kalkınma ve turizm alanlarında ortak çalışma, iş birliği ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi, bölgenin kırsal değerleri ve turizm potansiyeli odağında markalaşmasının sağlanması, marka değerlerinin tanınırlığının arttırılması ile bölgeye nitelikli ziyaretçi ve yatırımcı çekilmesi, turizmde ürün ve hizmet çeşitliliğinin sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde planlanması, yaygınlaştırılması ve tanıtılması, kırsalda üretilen tarımsal ve geleneksel ürünlerin katma değerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması amacıyla bölgede gerçekleştirilen çalışmalara katkı sağlaması için BEBKA tarafından, Bilecik Merkez İlçe ve bağlı 7 ilçenin müdürlükleri, kaymakamlıkları, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla görüşmeler gerçekleştirilerek ve veri araştırması yapılarak ilçelerin mevcut durumunu, ihtiyaç ve potansiyel yatırım konuları ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ 1
2. TARİH 1
3. İDARİ YAPI 2
4. DOĞAL YAPI 3
   4.1. İklim 3
   4.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı 3
      4.2.1. Bitki Örtüsü 3
      4.2.2. Arazi Kullanımı 3
   4.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları 3
      4.3.1. Maden Rezervleri 3
5. SOSYAL YAPI 4
   5.1. Nüfus ve Demografik Yapı 4
   5.2. Gelişmişlik Düzeyi (SEGE) 5
   5.3. Eğitim 5
   5.4. Sağlık 7
6. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI 7
7. ALTYAPI 7
   7.1. Elektrik 7
   7.2. Doğalgaz 8
8. EKONOMİK YAPI 8
   8.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı 9
   8.2. Tarım ve Hayvancılık 11
   8.3. Sanayi 14
   8.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) 15
   8.5 Küçük Sanayi Siteleri (KSS) 17
9. GZFT (Güçlü, Zayıf, Fırsat, Tehdit) ANALİZİ 18
10. SONUÇ 20

KAYNAKÇA 21

TABLOLAR

Tablo 1. Merkez İlçenin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları 4
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2017)..... 5
Tablo 3. Merkez İlçe Eğitim Verileri (2016-2020)..... 5
Tablo 4. Merkez İlçe Yüksek Öğretim Fakülte ve Öğrenci Sayısı Verileri (2019-2020) 6
Tablo 5. Merkez İlçe Tarım Alanları Dağılımı (2016-2020) 11
Tablo 6. Merkez İlçe 2016-2020 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)..... 11
Tablo 7. Merkez İlçede Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2020) 12
Tablo 8. Merkez İlçede Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı (2020)..... 12
Tablo 9. Merkez İlçede Öne Çıkan Tarla Bitkileri Üretim Miktarı (2020)..... 12
Tablo 10. Merkez İlçe Örtü altı Tarım Verileri (2020)..... 13
Tablo 11. Merkez İlçe Hayvancılık Verileri (2020)..... 13
Tablo 12. Merkez İlçe Tarımsal Veriler (2020)..... 13
Tablo 13. Merkez İlçe Üretici Birlikleri (2020)..... 13
Tablo 14. Merkez İlçe Arıcılık Verileri (2020) 14
Tablo 15. Bilecik 1. OSB Sektörel Dağılımı..... 15
Tablo 16. Bilecik 2. OSB Sektörel Dağılımı..... 16
Tablo 17. Merkez İlçe KSS Verileri 18

ŞEKİLLER

Şekil 1. Merkez İlçenin İl İçindeki Konumu..... 2
Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri 2
Şekil 3. Corine 2018 Bilecik İli Merkez İlçesi Alan Kullanımı Verileri 3
Şekil 4. Bilecik Merkez İlçesi Nüfus Piramidi (2020) 4
Şekil 5. SEGE 2017 İlçe Kademelenmeleri..... 5
Şekil 6. Merkez İlçe Elektrik Kullanımı (2014-2018)..... 8
Şekil 7. Merkez İlçe Doğalgaz Kullanımı (2014-2018) 8
Şekil 8. Merkez İlçe Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)..... 9
Şekil 9. Merkez İlçe 4a Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019)..... 10
Şekil 10. Merkez İlçe 4b Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019)..... 10
Şekil 11. Merkez İlçede İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı..... 14
Şekil 12. Bilecik 1. OSB Konumu (2019)..... 15
Şekil 13. Bilecik 2. OSB Konumu..... 16
Şekil 14. Bilecik 3. OSB Konumu..... 17

KISALTMALAR

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu
SEGE : Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
Yer-Sis: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması
ÇKS : Çiftçi Kayıt Sistemi
İİBF : İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	Merkez İlçe
İl Merkezine Uzaklık	-
Yüzölçümü	793 km^2
Bitki Örtüsü	Alçak bölgeler çalılık, yüksek bölgeler meşe
Nüfus Sayısı (2020)	78.020
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2023)	%71,50
Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)	2. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Mermer, Doğal taş, Seramik, Hazır Beton, Suni Deri, Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı, Gıda sektörleri
İlçede Öne Çıkan Sektör	İmalat Sanayi
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Kiraz, karpuz, buğday
Organize Sanayi Bölgesi	Var (3 adet)
Küçük Sanayi Sitesi	Var
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Tarih ve doğa turizmi
Somut Kültürel Miras	Bilecik Saat Kulesi, Şeyh Edebali Türbesi, Pelitözü Göleti Mesire Alanı, Zincirli Kaya
Somut Olmayan Kültürel Miras	Bilecik Bezi dokumacılığı, hıdrellez, aşure geleneği
Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Çiftçi Sayısı (2020)	1.308
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	Yok
Maden Rezervleri	Mermer

1. GİRİŞ

BEBKA tarafından TR41 bölgesinde kırsal kalkınma çalışmaları kapsamında 2010 yılından bugüne çeşitli araştırma çalışmaları ve destek programları ile bölgesel kalkınmaya öncülük edilmektedir. TR41 bölgesi illerinin mevcut durumunu ortaya koymak adına çeşitli araştırma, analiz ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda Bilecik ilinde kırsalda paydaşlarımız olan mahalli idareler, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, dernekler ve ilçenin kalkınmasında önde gelen taraflar ziyaret edilmiş ve yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

Kırsal kalkınma çalışmalarına atlık oluşturması amaçlanan bu çalışma kapsamında; Bilecik ilçelerinin tarihi, idari, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı ele alınmış ve güncel bilgiler ışığında mevcut durumları ortaya konulmuştur.

2. TARİH

İlk olarak Güneydoğu Anadolu'da gelişmeye başlayan ve arkeoloji dünyasında Neolitik olarak adlandırılan çiftçi yaşam biçiminin Batı Anadolu'daki en eski örneklerinden biri Bilecik Merkez ilçede yer almaktadır. Günümüzden 9000 yıl önceye dayanan tarihi alan Bilecik'in bilinen en eski yerleşkesidir. Merkez ilçenin tarihi geçmişi TÜBİTAK tarafından yapılan yaş tayini analizleri ile M.Ö. 7100-6000 yıllara kadar dayanmaktadır. Bilecik'in içinde bulunduğu coğrafya; Thrak kökenli bir halk olan Bitinler'e ithafen İlk Çağlar'da Bithyniya Bölgesi olarak tarih kaynaklarında geçmektedir. Bilecik tarihte Agrilion, Malenciya, Justiniano Polis ve Belekoma gibi değişik adlarla anılmaktadır. Şehir sırasıyla Mısırlılar, Hititler, Frigler, Lidyalılar, Persler ve Romalılar olmak üzere tarih boyunca birçok uygarlığın hakimiyetine girmiştir. İmparatorluğun ikiye ayrılmasıyla Doğu Roma (Bizans) yönetimine geçmiştir. Bizans döneminde İznik'i de içine alacak şekilde tekfurluk haline gelmiştir. Başlayan Anadolu fetih hareketlerine rağmen bölge Osman Bey'in fethine kadar Bizans egemenliğinde kalmıştır. Fetih ile birlikte şehrin adı küçük yerleşim yeri anlamına gelen Bilecik olarak değiştirilmiştir.

Ertuğrul Sancağının merkezi olan Bilecik beylikten devlete geçişte önemli bir konumda yer almıştır. Bilecik 2. Abdülhamit Han döneminde günümüzdeki en önemli mimari yapılarına kavuşmuştur. Osmanlı'nın himayesinde yaşayan gayrimüslimler bölgede huzurlu bir şekilde varlıklarını sürdürmeye devam etmişlerdir. Bu sebeple bölgede gayrimüslimlere ait okul ve sivil mimariler inşa edilmiş fakat ne yazık ki Yunan işgali ile bölge birçok kez yakılıp yıkılmış kalıntılar zarar görmüştür. Balkan savaşlarıyla birlikte Bilecik merkeze buralarda yaşayan Balkan Osmanlı tebaası iskân edilmiştir. 1. Dünya Savaşı yıllarında Anadolu'da olduğu gibi Bilecik coğrafyasından da birçok asker cepheden dönmedi. Dönen askerler milli mücadele yıllarında tekrar cepheye gitmiştir. 1. Dünya Savaşı sonunda imzalan Sevr anlaşması ile işgal edilen Anadolu'da milli direniş hareketi başlamıştır. Sevr'i izleyen günlerde düşen kabine yerine kurulan kabine TBMM hükümeti ile uzlaşma eğilimi göstererek 5 Aralık 1920 günü Bilecik'te görüşmüşlerdir. Ulusal tarihimizde Bilecik Buluşması olarak geçen bu olay önemli bir yer tutmaktadır. Yunan ordusunun Bursa'yı işgal etmesinden sonra ordunun ilerleyişi Bilecik sınırlarına ulaşmıştır. İnönü savaşlarında bölge önemli bir direniş merkezi olmuştur. Kurtuluş Savaşı'ndan büyük yaralar alan Bilecik nüfusu

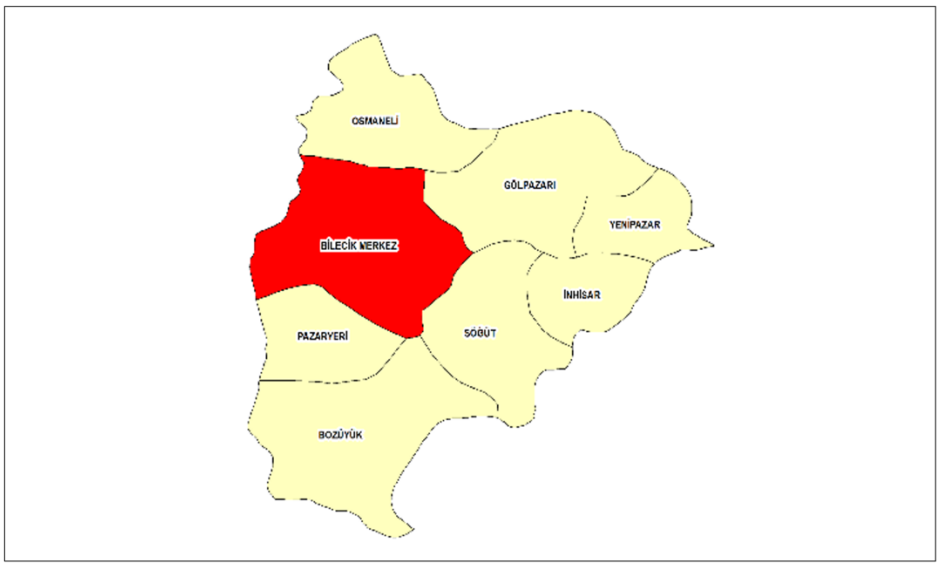
12.000'lerden 4.000'lere kadar düşmüş. 6 Eylül 1922'de Bilecik Yunan işgalinden kurtulmuştur.

3. İDARİ YAPI

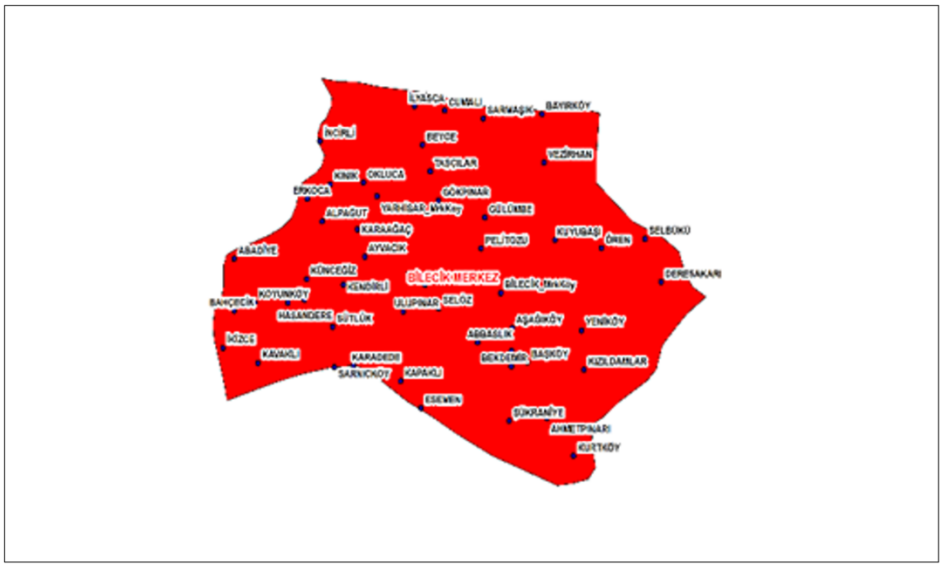
Merkez ilçede 46 köy mevcut olup bu köylerin toplam nüfusu 2020 yılı verilerine göre 7.488'dir. Merkez belediyesine dahil olan mahalle sayısı ise 12 olup, toplam mahalle nüfusu 65.064'tür. Bunun dışında merkez ilçeye bağlı 2 belde belediyesi bulunmaktadır. Belde belediyelerinin toplam nüfusu 5.468 kişidir. Merkez ilçede toplam 78.020 kişi yaşamaktadır. Merkez ilçenin kuzeydoğusunda Osmaneli ve Gölpazarı ilçeleri güney doğusunda Söğüt ilçesi güneyinde Pazaryeri ve Bozüyük ilçeleri bulunmaktadır. Batıda Bursa Yenişehir ve İnegöl ilçeleriyle çevrilidir.

- **Yüzölçümü** : 793 km²

Şekil 1. Merkez İlçenin İl İçindeki Konumu

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

4. DOĞAL YAPI

4.1. İklim

İlçenin yüz ölçümü 793 kilometrekare olup, rakımı 517 metredir. Karasal iklim gözlemlenmektedir. Kışları soğuk ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçmektedir. En düşük sıcaklık aralık ve ocak ayında en yüksek sıcaklıklar ise temmuz-ağustos aylarında görülmektedir. Don ve kırağı en çok ocak ve şubat aylarında meydana gelir. İlçede ortalama sıcaklık 10,7 derece olup ortalama yağış 485 mm'dir.

4.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

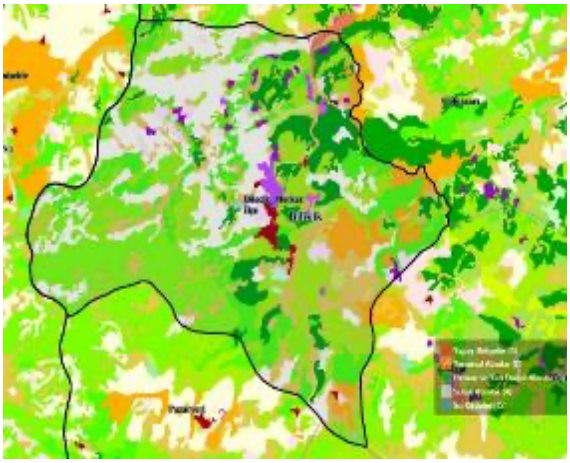
4.2.1. Bitki Örtüsü

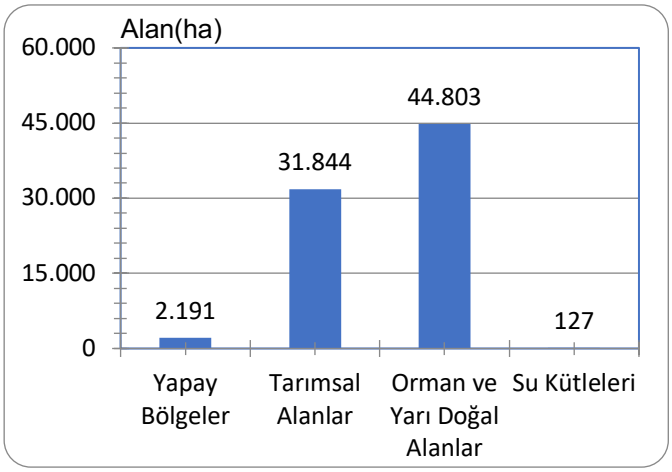
Dağlar genellikle koruluk durumundaki ormanlarla kaplıdır. 100 metreyi aşan bölümlerde hâkim olan ağaç türleri karaçam ve kayındır. Daha alçak kesimlerde kızılçam ve meşelere rastlanılır. Alçak ve düz alanlarda otsu bitkiler ve çalılıklar görülür.

4.2.2. Arazi Kullanımı

Merkez ilçenin %56,74'ü orman ve yarı doğal alanlardan, %40,33'ü tarımsal alanlardan, %2,77'si yapay bölgelerden ve %0,16'sı su kütlelerinden oluşmaktadır. Bahsi geçen alanların toplam büyüklüğü 78.963 hektardır.

Şekil 3. Corine 2018 Bilecik İli Merkez İlçesi Alan Kullanımı Verileri

Kaynak: (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2020)

4.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları

4.3.1. Maden Rezervleri

Kalsit (Cc)

- **Maden Yatağı:** İl merkezi civarında
- **Tenör**: %95.00 CaCO3
- **Rezerv:** miktar bilinmiyor.

Mermer (Mr)

- **Maden Yatağı:** Taşçılar ve Çukurören Köyleri
- **Kalite:** Pembe/bej hamur içinde gülkurusu- pembe damar ve mercek desenli. Sertliği 4, yoğunluğu 2.72 g/cm3 ve porozitesi %0,5'tir.
- **Rezerv:** 1.000.000 m3

5. SOSYAL YAPI

5.1. Nüfus ve Demografik Yapı

Bilecik Merkez ilçede 2020 yılı sonu itibariyle 78.029 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %48,1'ini kadın nüfus, %51,9'u erkek nüfus oluşturmaktadır.

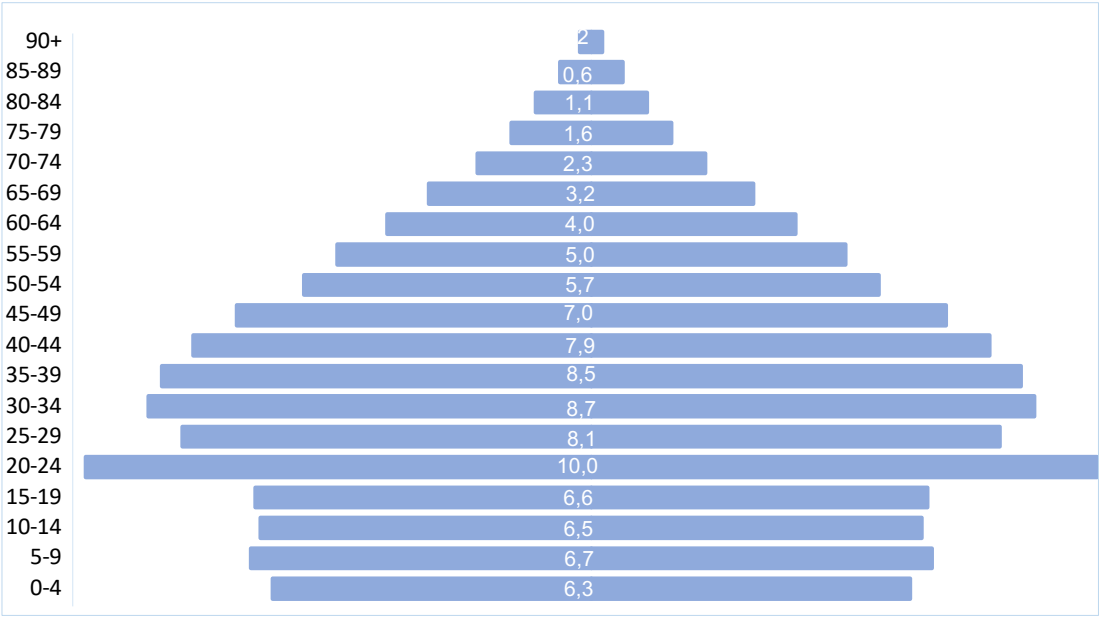
Tablo 1. Merkez İlçenin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları

Yıl/Cinsiyet	2016	2017	2018	2019	2020
Erkek	36.924	36.947	37.581	38.229	38.675
Kadın	35.547	36.138	36.860	37.337	38.312
Toplam	72.471	73.085	74.441	75.566	76.987

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Merkez ilçe nüfus piramidi incelendiğinde, ilçede %8,30 oranı ile 35-39 yaş arası nüfusun ilk sırada, %7,87 oranı ile 40-44 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %7,84 oranı ile 30-34 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Buna göre ilçede çağındaki nüfusun yoğunlaştığını söylemek mümkündür

Şekil 4. Bilecik Merkez İlçesi Nüfus Piramidi (2020)

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

5.2. Gelişmişlik Düzeyi (SEGE)

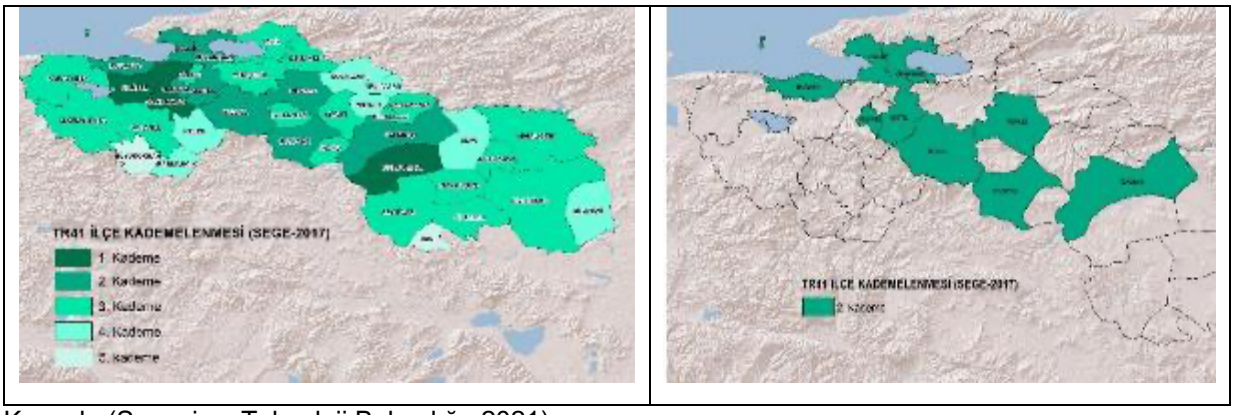
Merkez İlçe Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından Türkiye'deki ilçeler içerisinde 102., Bilecik'teki 8 ilçe içinde ise 1. sıradadır. İlçe 1.235 puan ile sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 2. kademede yer almıştır.

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SEGE) Sıralaması (2017)

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Merkez	102	1	1.235	2

Kaynak: (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021)

Şekil 5. SEGE 2017 İlçe Kademelenmeleri

Kaynak: (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021)

5.3. Eğitim

Tablo 3. Merkez İlçe Eğitim Verileri (2016-2020)

Okul Türü		OKUL ÖNCESİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE GENEL	LİSE MESLEK
Veri Türü	Yıl					
Okul Sayısı	2016/2017	19	18	17	5	8
	2019/2020	12	18	17	4	9
Öğrenci Sayısı	2016/2017	1.427	3.653	4.018	1.578	2.479
	2019/2020	1.700	4.102	4.077	1.532	2.393
Şube Sayısı	2016/2017	83	167	159	98	136
	2019/2020	82	188	173	62	115
Öğretmen Sayısı	2016/2017	91	198	243	125	198
	2019/2020	112	198	258	118	197
Derslik Sayısı	2016/2017	74	252	137	97	111
	2019/2020	112	240	154	62	110

Kaynak: (Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2021)

- **İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2019/2020)** : 20
- **Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2019/2020)** : 22
- **İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2019/2020)** : 17
- **Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2019/2020)** : 12
- **Okuryazarlık Oranı (2019)** : %99

İlk ve orta öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı sırası ile 20 ve 22 olup makul seviyededir. Okur yazarlık oranı %99,09 ile il ortalamasının üstündedir. İlçeler arasında en yüksek okuma yazma oranına sahip ilçe merkez ilçedir. İlçede, 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı süresinde 13.632 öğrenci, 879 öğretmen ve 662 derslik bulunmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Türkiye'deki ilçeler arasındaki hizmet ağlarını inceleyen ve analiz eden Yer-Sis çalışması neticesinde ortaöğretim eğitimi için Merkez ilçeyi tercih edenlerin Osmaneli, Gölpazarı ve Yenipazar ilçelerinden geldiği, Bilecik'ten ortaöğretim için en çok seyahat edilen ilçenin ise Bilecik Bozüyük olduğu tespit edilmiştir (Yer-Sis, 2021).

Tablo 4. Merkez İlçe Yüksek Öğretim Fakülte ve Öğrenci Sayısı Verileri (2019-2020)

Üniversite Adı	Fakülte/MYO Adı	Toplam Öğrenci Sayısı
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Fen Edebiyat Fakültesi	1.881
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	353
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	3.212
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	İslami İlimler Fakültesi	267
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Mühendislik Fakültesi	1.602
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Sağlık Bilimleri Fakültesi	364
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Sağlık Yüksekokulu (Lisans)	461
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Uygulamalı Bilimler Fakültesi	71
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu (Lisans)	399
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	183
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	1.646
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Lisansüstü)	16
B. ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	Meslek Yüksekokulu	1.548

Kaynak: (Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, 2021)

2021-2022 öğretim yılı itibarıyla merkez ilçede 11 tane fakülte bulunmaktadır. 7 meslek yüksek okulunun 1 tanesi merkez ilçede yer almaktadır. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin %76'sı merkez ilçedeki bölümlerde öğrenim görmektedir. Üniversite bünyesinde üniversite-sanayi iş birliğine hizmet eden Teknoloji Transfer Ofisi, Teknopark, Sürdürülebilir Doğal Taş Teknolojileri Geliştirme Merkezi laboratuvarı ile Endüstriye Dayalı Mesleki Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunmaktadır.

5.4. Sağlık

- **Hekim sayısı (2020)** :125
- **Diş Hekimi Sayısı (2020)** :21
- **Diğer Sağlık Personeli Sayısı (Eczacı, Hemşire, Ebe):** 680
- **Hastane sayısı (2020)** : 1
- **Hastane yatak sayısı (2020)** : 300
- **Nitelikli yatak sayısı (2020) :** 256
- **Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020)** : 3,8
- **Yoğun bakım yatak sayısı (2020)** : 44
- **Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020):** 0,56

Yer-Sis çalışmasında yer verilen ağ analizine göre sağlık hizmetlerine ulaşabilmek için il dışından gelenlerin ağırlıklı olarak Osmaneli ilçesinden geldiği, Merkez ilçeden sağlık hizmeti almak için seyahat edenlerin ise ağırlıklı olarak Eskişehir ilini tercih ettikleri görülmektedir.

6. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Tarih, doğa

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Bilecik Saat Kulesi, Şeyh Edebali Türbesi, Pelitözü Göleti Mesire Alanı, Zincirli Kaya

Somut Olmayan Kültürel Miras: Bilecik Bezi dokumacılığı, hıdrellez, aşure geleneği

İlçe Bazında Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2019): 3

İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2019): 51

İlçe Bazında Toplam Konaklama Tesisleri Sayısı (2019): 54

Mahalli İdarelerce Belgelendirilen Konaklama Tesislerinde Doluluk Oranı (2019): %80

Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerinde Doluluk Oranı (2019): %60

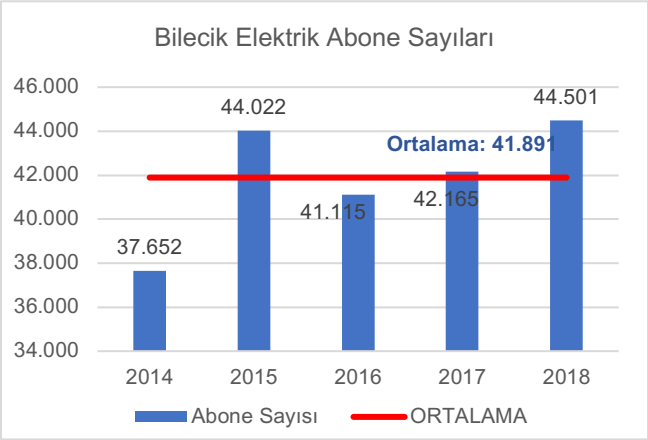
İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama Kalış Süresi, 2019): 3

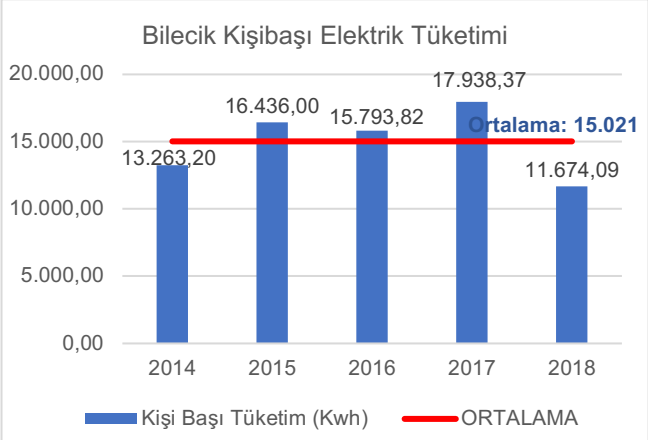
7. ALTYAPI

7.1. Elektrik

Merkez ilçeye ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımları aşağıda yer almaktadır:

Şekil 6. Merkez İlçe Elektrik Kullanımı (2014-2018)

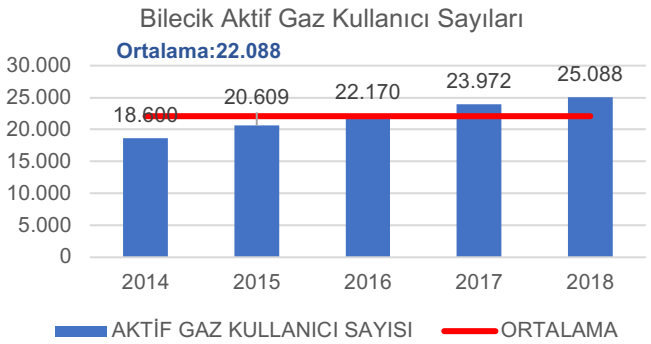

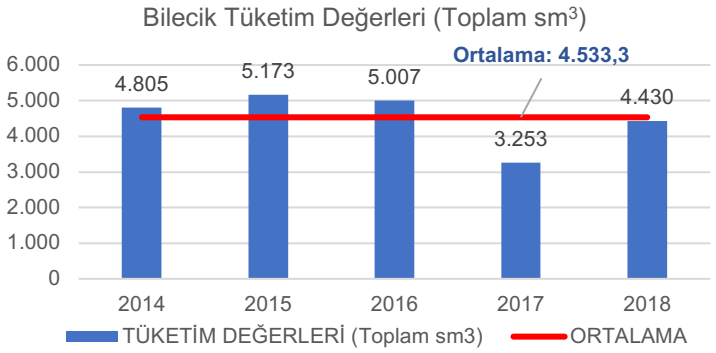
Kaynak: (Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş., 2020)

7.2. Doğalgaz

Merkez ilçeye ait 2014-2018 yılları arası doğalgaz kullanımları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 7. Merkez İlçe Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: (Aksa Doğalgaz A.Ş., 2021)

8. EKONOMİK YAPI

Kurtuluş savaşından önce Bilecik, bölgenin en önemli ipek endüstrisi merkezi olup; şehirde çok sayıda ipekçilik tesisi ve ipek kadife üreten fabrika bulunmaktaydı. Ancak, işgal sonrası bu fabrika ve tesislerin tümü yanmıştır. Sadece bu fabrikalar yanmamakla kalmamış esnafa ait irili ufaklı bütün işletmeler zarar görmüştür.

Cumhuriyet döneminde sosyal ve ekonomik yaralarını sarmaya çalışan Bilecik'in ilk gelişmesi tarımsal faaliyetlerde olmakla beraber bunu 1970 yıllarından başlayarak endüstriyel gelişme izlemiştir.

Türkiye'nin ilk özerk OSB'si olan Bilecik 1. OSB 1976 yılında kurularak bölge dışından yatırımlar gelmeye başlamıştır. Merkez ilçenin demiryolu ve karayolu bağlantılarının elverişli olması ve Gemlik limanına yakın mesafede bulunması özellikle ihracat yapan

firmaları bölgeye çekmiştir. Bilecik ilinde seramik, metal, kimya ve gıda sektörlerinin yanında mermer sektörü hem rezerv açısından hem de kurumsallaşmış ve ihracata önem veren mermer firmaları açısından ilin en önemli sektörlerinden birisi haline gelmiştir. Özellikle merkez ilçede yer alan 2. OSB'de mermer işleyen firmalar yer almaktadır.

Sanayi 1980'li yıllardaki teşviklerden başlayarak özellikle mermer ve seramik sektöründe öne çıkmaya başlamıştır. Günümüzde ise Merkez ilçedeki boş olan OSB parsellerine özellikle İstanbul ve İzmit aksından birçok firma ilgi göstermektedir. Bunda parsel fiyatlarının İstanbul'a nazaran uygun olması rol oynamaktadır. 3. OSB'nin altyapı çalışmalarının bitmesi ve parsel satışlarının başlamasıyla birlikte merkez ilçenin sanayideki gücünün katlanacağı öngörülmektedir.

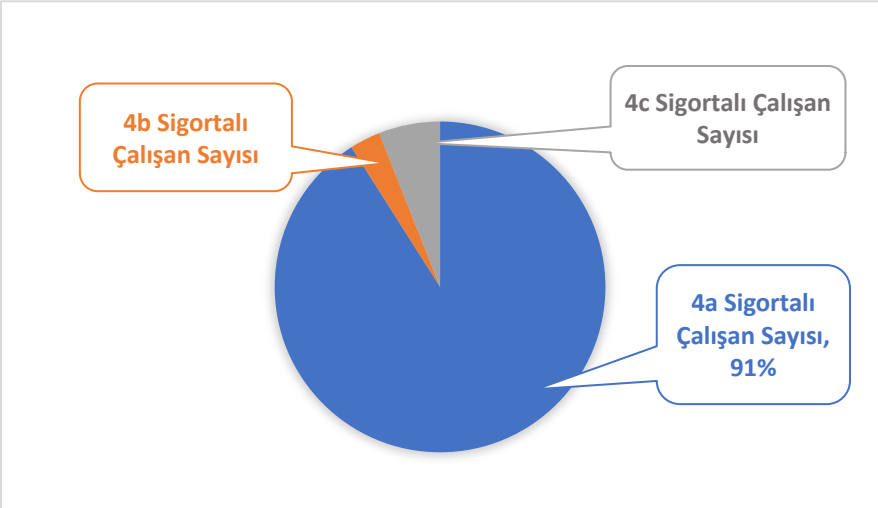
Ayrıca Merkez ilçede fabrikasyon metal ürünleri imalatı, gıda, cam, ağaç ürünleri imalatı, kimyasal ürünlerin imalat gibi çok çeşitli sektörlerde üretim yapan irili ufaklı sanayi kuruluşları bulunmaktadır.

Merkez ilçede sanayinin yanında tarım da bölgenin ekonomik hayatında önemli bir yer kaplamaktadır. Çiftçi varlığı ile tüm ilçeler arasında 1. konumdadır. Çeşitli tarımsal üretim ürün gruplarında işletme sayılarının ilçeler bazında incelendiğinde 78 işletmeyle en çok işletmenin Merkez ilçede yer aldığı bilinmektedir.

8.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

Merkez ilçeye ait işgücü verileri incelendiğinde %91 oranında 4a sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. %6 oranı ile 4c sigortalı çalışanlar ikinci sırada yer alırken, ilçede 4b sigortalı çalışan sayısı oranı ise %3'tür. 4c sigortalı çalışanlar sayısı incelendiğinde merkez ilçe diğer ilçelere göre 1. sırada yer almaktadır.

Şekil 8. Merkez İlçe Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2019)

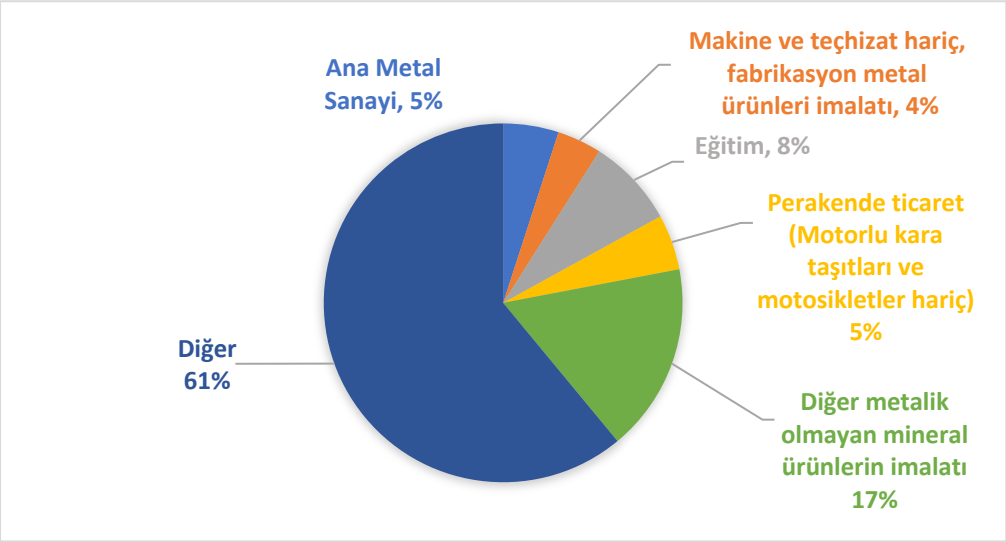

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

4a sigortalı çalışanlar arasında ilk sırada %17 oranı ile diğer metalik olmayan ürünler imalatı gelmektedir. Mermer işleme sektöründe çalışanlar da bu iş kolu içinde yer almaktadır. Merkezde sırasıyla eğitim, ana metal sanayi, perakende ticaret, makine

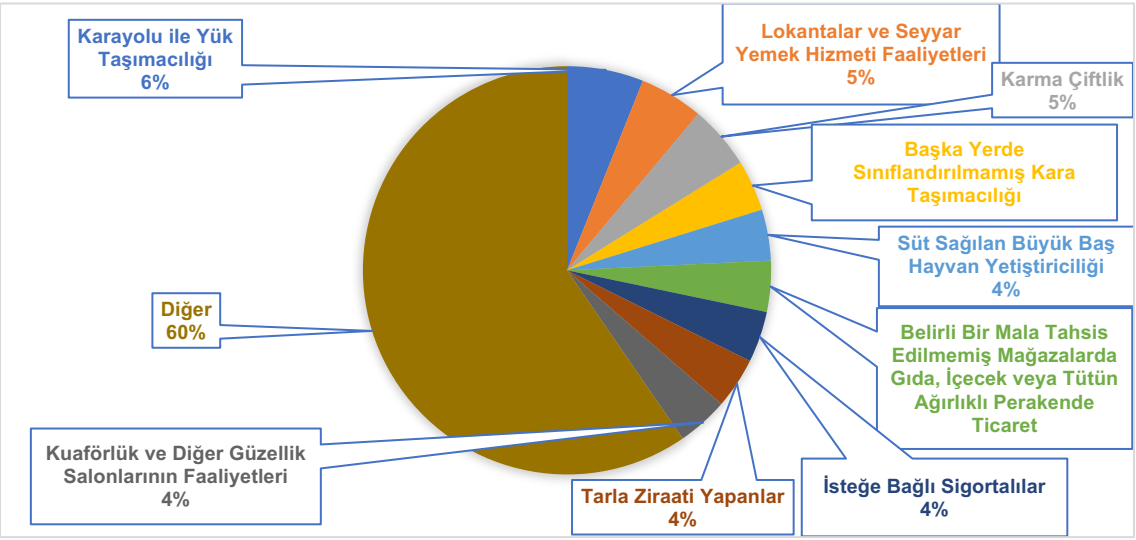
ve teçhizat hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı sektörleri 4a kapsamında sigortalı çalışanların istihdam edildiği başat sektörlerdir.

Şekil 9. Merkez İlçe 4a Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019)

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

Şekil 10. Merkez İlçe 4b Sigortalı Çalışanların Sektörel Dağılımı (2019)

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

Eski adıyla BAĞ-KUR sigortasını kapsayan ve kendi primlerini ödeyen 4b çalışanlar arasında 1. sırada karayolu ile yük taşımacılığı sektörü gelmektedir. Lokantalar ve karma çiftlik sahipleri %5 oran ile merkez ilçede 2. sırada yer almaktadır. Sayıca sigortalı sayısı fazla olan gruplar yukarıda da görüleceği üzere birbirine yakın orandadır.

8.2. Tarım ve Hayvancılık

Tablo 5. Merkez İlçe Tarım Alanları Dağılımı (2016-2020)

Ürün Grubu		Birim	2016	2017	2018	2019	2020
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı		Dekar	18.370	18.006	18.410	18.460	18.168
Nadas Alanı		Dekar	18.711	16.546	16.849	15.205	14.490
Sebze Alanı		Dekar	12.683	13.090	13.040	12.289	12.144
Süs Bitkileri Alanı		Dekar	0	0	0	0	0
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı		Dekar	93.917	92.619	92.259	91.696	95.246
Örtü altı Tarım Alanı	Plastik sera	Dekar	68	65	65	65	69

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Merkez ilçede tarımsal alan kullanımına bakıldığında en fazla alanı tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretimi, daha sonra ise meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanları kaplamaktadır. Süs bitkileri için üretim yapılmamakta ve örtü altı tarım ise izlenen yıllar boyunca birbirine yakın dekarlar üzerinde yapılmıştır.

Tablo 6. Merkez İlçe 2016-2020 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)

	2016	2017	2018	2019	2020
Meyveler	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**
Kiraz	1.188	1.466	1.466	1.466	1.072
Erik	702	675	674	674	674
Ayva	565	613	473	473	636
Şeftali	504	401	416	416	416
Ceviz	332	346	355	281	392
Sebzeler	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**
Karpuz	6.600	7.800	7.800	7.995	8.528
Kavun	3.400	3.400	3.400	3.420	3.933
Domates (Sofralık)	2.403	2.685	2.528	2.526	3.087
Bal Kabağı	3.400	2.700	2.700	2.147	2.310
Barbunya (Taze)	990	1.140	1.140	1.155	1.200
Tarla Bitkileri	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**	**ÜRETİM (ton)**
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	9.248	9.389	9.216	7.228	19.583
Mısır Silaj	6.900	7.050	6.450	5.685	7.990
Yonca (Yeşil Ot)	6.400	6.800	6.800	6.848	6.955
Yulaf (Yeşil Ot)	1.500	1.520	1.520	1.520	1.610
Fiğ (Adi) (Yeşil Ot)	1.400	1.400	1.400	1.425	1.440

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Merkez ilçede bitkisel üretim kalemlerinin üretim miktarları yıllar itibarıyla çok fazla değişik göstermemiştir. Bal kabağı üretiminde yıllar içerisinde bir düşüş gözlemlenmiş olmakla birlikte, üretimde merkez ilçe başat konumdadır.

Tablo 7. Merkez İlçede Öne Çıkan Meyve Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2020)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Kiraz	1.072	0,14%
Erik	674	0,20%
Ayva	636	0,33%
Şeftali	416	0,05%
Ceviz	392	0,13%
Sofralık Zeytinler	245	0,04%
Trabzon Hurması	170	0,28%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 8. Merkez İlçede Öne Çıkan Sebze Üretim Miktarı (2020)

Sebze Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Karpuz	8.528	0,24%
Kavun	3.933	0,22%
Domates (Sofralık)	3.087	0,03%
Bal Kabağı	2.310	2,46%
Barbunya (Taze)	1.200	1,36%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 9. Merkez İlçede Öne Çıkan Tarla Bitkileri Üretim Miktarı (2020)

Bitki Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Çavdar	840	0,28%
Fiğ (Yeşil Ot)	2.940	0,27%
Korunga Yeşil Ot	3.600	0,19%
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	19.583	0,11%
Nohut, Kuru	653	0,10%
Arpa (Diğer)	1.801	0,02%
Fiğ (Macar) Tohumu	9	0,09%
Triticale Yeşil Ot	420	0,08%
Mısır Hasıl	88	0,07%
Fasulye, Kuru	140	0,05%
Yonca (Yeşil Ot)	6.955	0,03%
Ayçiçeği Tohumu (Yağlık)	1.474	0,07%
Yulaf Yeşil Ot	1820	0,05%
Fiğ (Yeşil Ot)	1.440	0,51%
Mısır Silaj	7.990	0,02%
Şeker Pancarı	5131	0,02%
Mercimek, Kuru (Yeşil)	8	0,02%
Fiğ (adi) Tohumu	4	0,01%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 10. Merkez İlçe Örtü altı Tarım Verileri (2020)

Örtü altı Türü	Ürün	Üretim Miktarı	Türkiye İçindeki Payı
Plastik Sera	Domates (Sofralık)	207	0,006%
Plastik Sera	Hıyar (Sofralık)	94	0,013%
Alçak Tünel	Marul (Kıvırcık)	105	0,28%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 11. Merkez İlçe Hayvancılık Verileri (2020)

Hayvan Sayıları	Baş/Adet	Türkiye'deki Payı (%)
Yumurta Tavuğu Sayısı	6.032	0,02%
Et Tavuğu Sayısı	609.820	0,23%
Küçükbaş Hayvanlar	37.245	0,08%
Büyük Baş	9.298	0,05%
Ördek ve Beç Tavuğu (Canlı)	253	0,04%
Kaz (Canlı)	221	0,01%
At	8	0,01%
Katır	1	0,00%
Eşek	6	0,00%
Hindi	639	0,01%

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

Tablo 12. Merkez İlçe Tarımsal Veriler (2020)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	1.464
ÇKS[1]'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	1.308
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	156
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	6
Tüketim Kooperatifi Sayısı	0
Üretici Birlikleri Sayısı	6

Kaynak: (Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2020)

Tablo 13. Merkez İlçe Üretici Birlikleri (2020)

Bilecik İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
Bilecik İli Arı Yetiştiricileri Birliği
Bilecik İli Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği
Bilecik İli Kırmızı Et Üreticileri Birliği
Bilecik İli Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği
Bilecik İli Süt Üreticileri Birliği

Kaynak: (Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2020)

[1] Çiftçi Kayıt Sistemi

Tablo 14. Merkez İlçe Arıcılık Verileri (2020)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (Ton)	Türkiye Payı (%)
45	0	2.584	2.584	57,63	0,053%

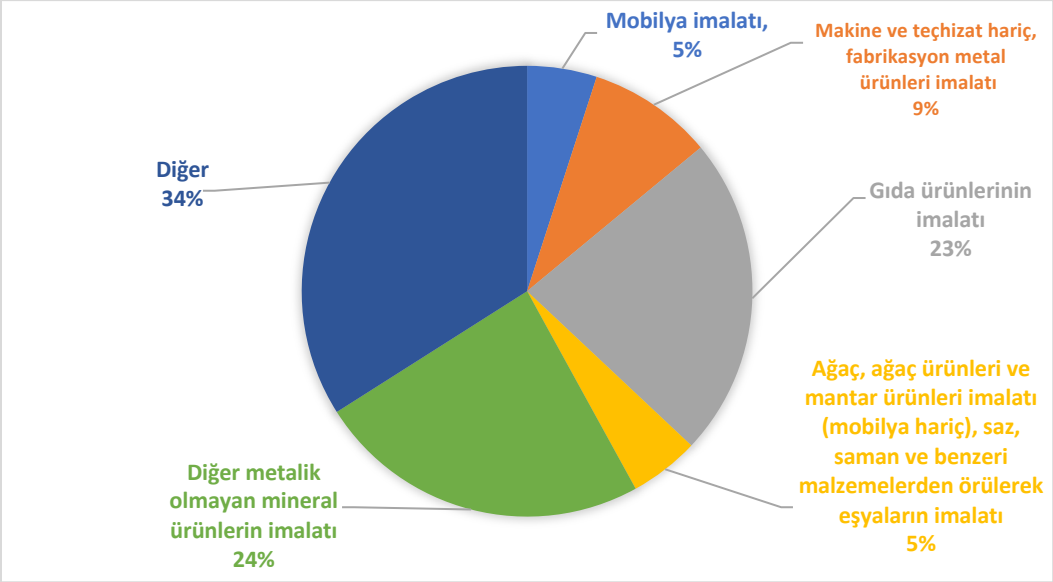
Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu, 2021)

8.3. Sanayi

İlçedeki Sanayi Sektörleri; Mermer, Doğal taş, Seramik, Hazır Beton, Suni Deri, Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı ve Gıda sektörleridir.

Bilecik sanayisi 1970'li yıllardan başlayarak özellikle mermer sektöründe öne çıkmaya başlamıştır. Dış cephe ve yer kaplamalarında kullanılmak üzere ebatlanmış mermer ve granitten levha bu alandaki en önemli üretim kalemleridir. Ayrıca Merkez'de metal-makine, gıda, cam, mobilya, yapı ürünler, enerji gibi çok çeşitli sektörlerde üretim yapan irili ufaklı sanayi kuruluşları bulmaktadır. Silkar, Porland, Arslan Alüminyum, Mey İçki, Demisaş gibi İSO ilk 1000 yer alan firmalara ev sahipliği yapan merkez ilçede bir küçük sanayi sitesi ve üç de organize sanayi bölgesi bulunmaktadır.

Şekil 11. Merkez İlçede İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Kaynak: (Sosyal Güvenlik Kurumu, 2020)

Merkez ilçede sadece imalat yapan işyeri sayısının sektörel dağılımı incelendiğinde 1. sırada diğer metalik olmayan mineral ürünler imalatı gelmektedir. %24 oranla kentin mermer ve seramik şehri olarak anılmasını destekler niteliktedir. Merkez ilçede gıda ürünleri imalatı %23 oranla 2. sırada yer almaktadır. Merkez ilçede Marmara bölgesi kombine et üretimine büyük katkıda bulunan bir firma yer almakta ve yine gıda sektöründe dondurulmuş gıda işleyen firmalar bulunmaktadır.

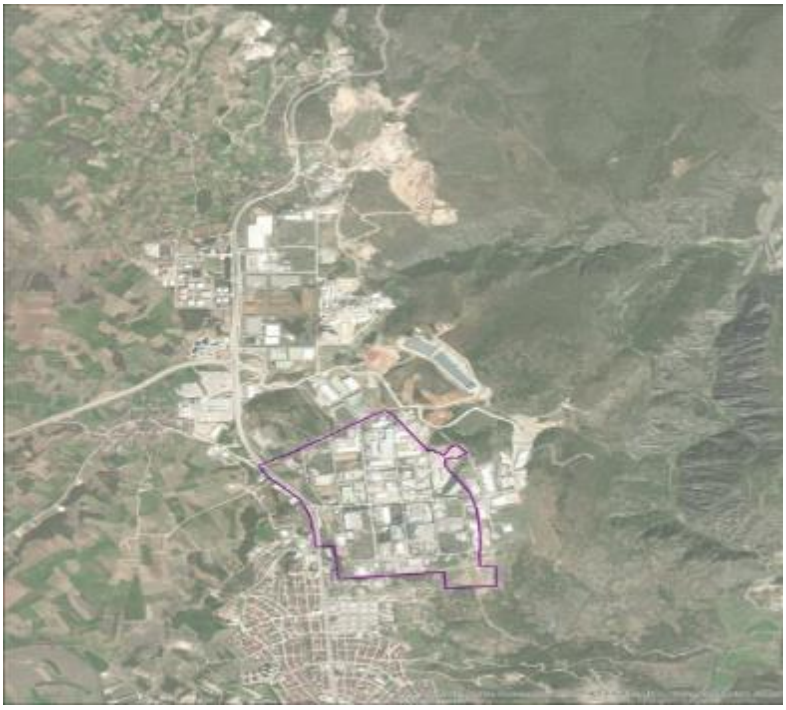
8.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

Merkez İlçede 3 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Türkiye'nin ilk özerk OSB'si Bilecik 1. OSB Merkez ilçede yer almaktadır. Bilecik 1.Organize Sanayi Bölgesi 1976 yılında kurulmuştur. Bu kararnameye dayanılarak İl Özel İdaresinin ve Bilecik Belediyesinin katılımları ile şehir merkezine 4 km'lik mesafede 1.500.000 m² arazi kamulaştırılmıştır. 1996 yılı itibari ile %100'lük doluluk oranına ulaşan 1. OSB, 2004 yılına kadar ödenmesi gereken arsa alımında kullanılmak üzere kamudan alınan kredi borçlarını 1996 yılında ödeyerek Türkiye'nin ilk özerk OSB'si olmuştur. Aşağıda Merkez ilçede yer alan 3 OSB'ye ait bilgiler ve haritalar yer almaktadır.

Bilecik 1. OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) : 156 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı : 57
OSB Çalışan Sayısı : 2.367
OSB Doluluk Oranı : %98

Şekil 12. Bilecik 1. OSB Konumu (2019)

Tablo 15. Bilecik 1. OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Gıda Ürünleri İmalatı	4
Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mantar Ürünleri İmalatı	1
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	1
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	1

Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	13
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	3
Elektrikli Teçhizat İmalatı	1
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	4
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makina ve Ekipman İmalatı	1
Mobilya İmalatı	1
Diğer İmalatlar	9
Toplam	40

Kaynak: (Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2020)

Bilecik 2. OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) **:** 411 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı **:** 99
OSB Çalışan Sayısı **:** 2.500
OSB Doluluk Oranı **: %**48

Bilecik İl Özel İdaresinin %100 katılımcı ortaklığı ile 1994 yılında Bilecik 2.Organize Sanayi Bölgesi kurulmuştur. Su sorunu sebebiyle yeni firmalara parsel tahsisi konusunda seçici davranılmaktadır.

Şekil 13. Bilecik 2. OSB Konumu

Tablo 16. Bilecik 2. OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Tekstil Ürünleri İmalatı	4
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	4
Diğer İmalatlar	1
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	15

Ana Metal Sanayi	3
Elektrikli Teçhizat İmalatı	1
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	2
Toplam	30

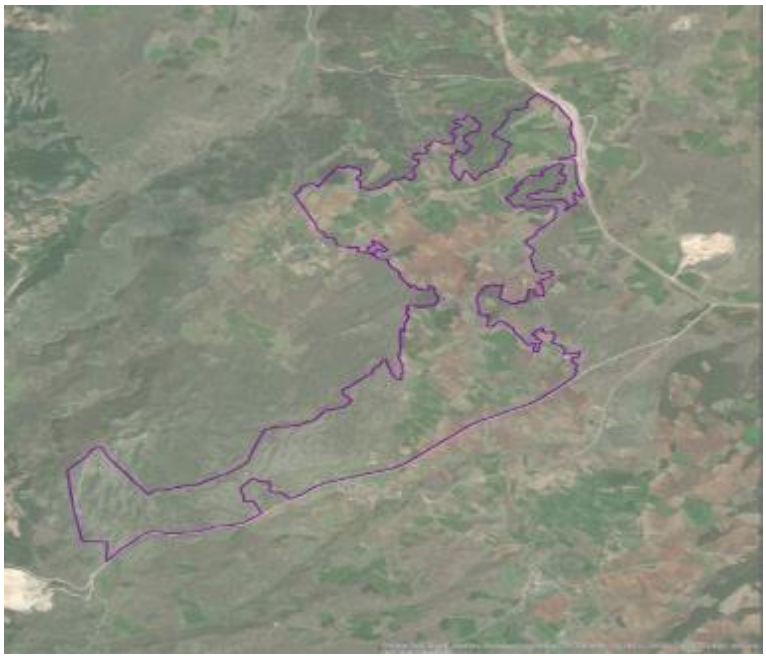
Kaynak: (Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2020)

Bilecik 3. OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) : 517 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı : 103
OSB Çalışan Sayısı : 0
OSB Doluluk Oranı : 0

Kuruluş aşaması tamamlanmış olan 3. Organize Sanayi Bölgesi; Dereşemsettin, Kepirler köyleri arası Kaçbeli, Çayman ve Killik mevkilerinde yer almaktadır. Bahsi geçen alan Bilecik-Yenişehir Yolunun hemen yakınında ve kısa bir bağlantı yoluyla bağlanabilecek konumda bulunmaktadır. Bilecik il merkezine yaklaşık 8 kilometre uzaklıkta bulunan 3. Organize Sanayi Bölgesinin büyüklüğü 517 hektardır.

Şekil 14. Bilecik 3. OSB Konumu

8.5 Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

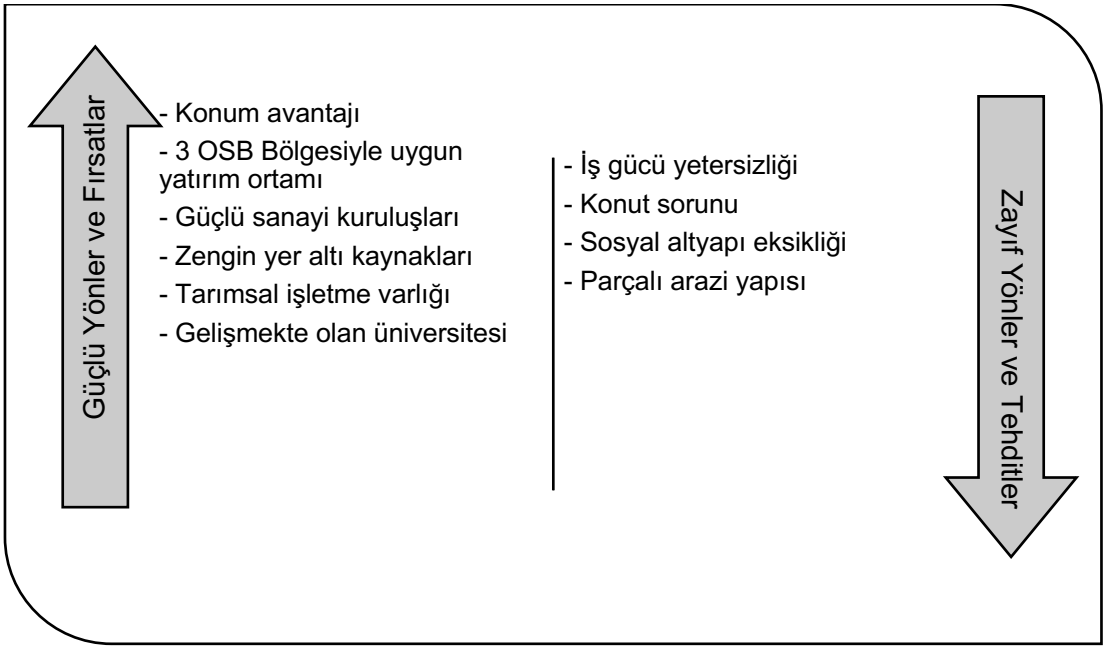
Merkez ilçede yerleşim alanlarının arasında kalan bölgede merkezdeki güçlü organize sanayi bölgelerine nazaran küçük sanayi sitesi hizmet verme noktasında yetersiz kalmaktadır. Dükkân büyüklüklerinin yeterli olmaması sebebiyle bazı büyük firmaların yetkili servis noktaları hizmet verememektedir. Dükkân kiraları diğer ilçelere göre yüksek kalmaktadır.

Tablo 17. Merkez İlçe KSS Verileri

Adı	Toplam alanı (Hektar)	Toplam işyeri	Dolu işyeri sayısı	Boş işyeri sayısı	Doluluk oranı %	Yaklaşık istihdam
S.S. Bilecik Küçük San. Sit. Yapı Koop.	11,5	200	200	0	100	600

Kaynak: (Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2020)

9. GZFT (Güçlü, Zayıf, Fırsat ,Tehdit) ANALİZİ

Güçlü Yönler ve Fırsatlar

- Merkez ilçenin demiryolu ve karayolu bağlantılarının elverişli olması ve Gemlik limanına yakın mesafede bulunması merkez ilçenin en güçlü yanlarından biridir.
- Merkez ilçede güçlü ve köklü sanayi kuruluşları bulunmaktadır.
- İlçede 3 adet organize sanayisi bulunmakta ve yakın konumdaki illerin organize sanayi bölgelerine göre fiyat açısından oldukça avantajlı konumdadır. Bu durum ilçeye yeni yatırımların gelmesi noktasında fırsatlar sunmaktadır.
- Başta mermer olmak üzere yeraltı kaynakları bakımından zengin alanlarla çevrilidir. Üretimde ithalat bağımlılığının düşük olması sebebiyle özellikle mermer ve doğal taş sektörünün ilçe ekonomisine katkısı büyüktür.
- Çiftçi varlığı ve işletme sayısı yönünden diğer ilçelerle kıyaslandığında öncelikli konumda yer almaktadır.

- Gelişmekte olan üniversitenin tıp, mühendislik, İİBF gibi başat bölümlerinin merkez ilçede yer alması kalifiye öğrenci potansiyelini arttırmaktadır.

Zayıf Yönler ve Tehditler

- Yoğun yatırım talebine rağmen bu talebi karşılayacak iş gücü birikiminin olmaması kısa ve uzun vadede ilçe için tehdit oluşturmaktadır.
- Artan nüfusu karşılayacak konut stoğu yetersizdir. Konut stoğunun yetersizliği sebebiyle bölgeye yeterince iş gücü gelmemektedir.
- Nüfusun yeterince büyümemesi sebebiyle sosyal hayatı yönetecek altyapı yatırımlarının yapılmaması yine kalifiye iş gücünün bölgeye çekilmesine engel olmaktadır.
- İlçenin dağlık coğrafi yapısı sebebiyle tarım alanlarının dağınık olması işlemede ekstra maliyet artışlarına neden olmakta, bu durum üretimin artmasına engel olmaktadır.

10. SONUÇ

Resmi veriler ve ilçe ziyaretlerinde gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda merkez ilçede sanayinin gayrisafi yurt içi hasılaya katkısı diğer sektörlere göre üstündür. Merkezleri Bilecik merkez ilçede yer almadığı için ilin ihracat rakamlarına yansımasa da firmaların istihdama katkısı yüksektir. Sanayide istihdam edilenlerin yüzde 50'ye yakını metalik olmayan mineral ürünler sektöründe çalışmaktadır. Merkez İlçede faaliyete geçecek 3. OSB ile birlikte yatırım talepleri günden güne artmaktadır. Fakat buna karşılık iş gücü arzı yeterli değildir. Bölge'nin iş gücüne erişime hazır hale getirilmesi elzemdir. Başta Sakarya, Kocaeli ve Eskişehir gibi büyükşehirlerden iş gücünün çekilebilmesi için raylı sistemler gibi ucuz ulaşım olanaklarının geliştirilmesi gerekebilir. Diğer yandan ilçe hem konut hem de sosyal donatı açısından yeterli imkanlara sahip değildir. Artan konut talebini özel firmaların kısa vadede karşılayabileceği mümkün görünmemekte, bu sebeple kamu eliyle konut yapımı projelerinin hayata geçirilebilir.

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı en çok çiftçi Merkez İlçe'de bulunmaktadır. Başta Yeniköy, Selbükü ve Deresakarı olmak üzere sebze ve meyve üretiminin yoğun yapıldığı köylerde özellikle ilaçlama ve gübreleme konusunda çiftçilerin eğitilmesi önemlidir. Bu sayede üretilecek ürünler yakındaki niş pazarlara daha yüksek fiyatlara satılabilir. Konum avantajını sağlıklı ürünler üreterek pekiştirmek tarımsal üretimde ilçeyi öne çıkarabilir. Küçükbaş hayvancılıkta merkez ilçeye bağlı yüksek rakımlı köylerde önemli bir geçim kaynağıdır. Bu bölgelerde mera ıslahına önem verilmelidir. Büyükbaşta ahır besiciliği uzun vadede maliyet artışına sebep olduğu için geçimlik olarak tercih edilmemekte, hayvan varlığı yıllar itibarıyla düşmüştür. Ulusal ölçekte alınacak önlemlerle birlikte yerel ölçekte özellikle süt ürünlerinin işlenmesine yönelik tesislerin yapılması üretici gelirlerinde mutlak artışa sebep olabilir. İklim değişiklikleri ile birlikte son 5 yılda yağış rejimi büyük ölçüde değiştiği için Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi'nin katkılarıyla ürün planlaması yapılabilir.

İlçede Şeyh Edebali Türbesi ve Osmanlı Padişahları Tarih Şeridi ziyaretçi akınına uğramaktadır. Bölgede belirgin bir park sorunu bulunmaktadır. Türbeye giden yol boyunca ve üst bölgede tarihi dokuya uygun kent mimarisi çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda gelen ziyaretçileri ağırlayabilecek ve hizmet verebilecek başta yeme-içme alanları yeterli değildir. Bölgede turizm geliri bırakabilecek işletmelerin planlanması bölgenin uzun vadede kalıcı turizm destinasyonu haline dönüşmesine katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Aksa Doğalgaz A.Ş. (2021).

Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü. (2021).

Bilecik Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü. (2020).

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi. (2021). *Detaylı Öğrenci Sayıları Raporu.*

Bilecik Tarım ve Orman Müdürlüğü. (2020).

Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. (2020).

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2021).

Sosyal Güvenlik Kurumu. (2020). Sigortlı ve İş Yeri İstatistikleri.

Tarım ve Orman Bakanlığı. (2020).

Türkiye İstatistik Kurumu. (2021).

Yer-Sis. (2021).

BEBKA®
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Bilecik Yatırım Destek Ofisi
Bilecik 1. Organize Sanayi Bölgesi Gazi Bulvarı No:2
Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Binası Merkez/Bilecik

Tel: 0 224 211 13 27
Faks: 0 228 212 00 38
E-Posta: bilecik@bebka.org.tr
KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

@investinbilecik /bebka /bebka /tcbebka /tcbebka

bebka.org.tr